

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฎหมายตราสามดวง. เล่ม 2, หน้า 206.

กฎหมายตราสามดวง. เล่ม 3, หน้า 192.

กนกวรรณ ภิบาลชนม์. สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย. โครงการศูนย์กฎหมายสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.

กนลา สุขพานิชและพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ปัญญาชนสตรี: ศึกษาศนคติทางการเมืองและสังคมของสตรีแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2527

กนลา สุขพานิช-ชันทปราบ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ปัญญาชนสตรี : ศึกษาศนคติทางการเมืองและสังคมของอาจารย์สตรี แห่งจุฬามมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตประสานมิตร) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

กรวิภา บุญชื้อ. แนวคิดการพัฒนาศตรี : มุมมองการวิเคราะห์เชิงหญิงชาย. แปลโดย มารยาท อินทรทัศน์. กรุงเทพฯ : โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

กรวิภา บุญชื้อ. ผู้หญิงในครอบครัว : ต้นไม้ได้ร่มเงา. กอบกุล อิงคฺุทานนท์บรรณาธิการ, ผู้หญิงกับอำนาจที่จะแปรเปลี่ยน. หน้า 30. กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2537.

กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปกร เอกสารกระทรวงยุติธรรม รัชกาลที่ ๖ หมายเลข ร ๖ ย ๒/๗ บันทึกของนายปาตุ เสนอหม่อมเจ้าจรูญศักดิ์กฤดากร เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม, อ้างใน ชาญชัย แสวงศักดิ์ อิทธิพลของฝรั่งเศสในการปฏิรูปกฎหมายไทย, หน้า 102.

กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร, เอกสารรัชกาลที่ 6 ย.2/6 เรื่อง พระราชบัญญัติจตุรเบียร
ครอบคร้ว

กอบเกื้อ สุวรรณทัต-เพียร บรรณารธิการ. อารยธรรมตะวันตก. เชียงใหม่: ภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2522.

กาญจนา แก้วเทพ และพริศรา แซ่ก้วย บรรณารธิการ. เพศวิถีวัฒนธรรม วันนีและวันพรุ่งที่จะไม่
เหมือนเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

กำธร กำประเสริฐ, คำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์กฎหมาย, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2522.

กิตติพงษ์ วิโรจน์ธรรมากูร. ชีวิตสาวชาววัง. กรุงเทพฯ : น้าฝน, 2541.

กิตติศักดิ์ ปกติ. การปฏิรูประบบกฎหมายไทยภายใต้อิทธิพลยุโรป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
วิญญูชน, 2546.

กุลพล พลวัน . สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย . พิมพ์ครั้งที่1 (ม.ป.ท : .ม.ป.พ.) 2543.

กุลพล พลวัน . ปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยสหประชาชาติ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะ
นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

กุลพล พลวัน. สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการเอกสาร กรมอัยการ,
2527.

กุลลาบ สายประดิษฐ์ และ จิตร ภูมิศักดิ์. ประวัติศาสตร์สตรีไทย. กรุงเทพฯ : ชมรมหนังสือแสง
ดาว, 2519.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. พัฒนาการสิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ของฝรั่งเศส. จากเว็บไซต์ www.pub-law.net ลงเผยแพร่ครั้งแรกใน Public Law Net วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2545.

เกียรติชัย พงษ์พานิชย์. สตรีกับความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มติชน, 2545

ขจร สุขพานิช. "สูานันดรไพร่" หนังสืออ่านประกอบคำบรรยายวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทย, พระนคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514.

ขจร สุขพานิช. สูานันดรไพร่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงธน, 2525.

ข้อมูลจากเว็บไซต์ [http://www.geocities.com/m6_7 mp/new_page_51.htm](http://www.geocities.com/m6_7_mp/new_page_51.htm) เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2551.

คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย สำนักนายกรัฐมนตรี. ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4-พ.ศ. 2475. กรุงเทพฯ : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร, 2525.

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพสตรี สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. สตรีไทยใน 2000 ปี. กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2530.

เงาศิลป์ คงแก้ว. ประชาธิปไตย : การกระจายอำนาจทางเพศ. กอบกุล อิงคฺุทานนท์บรรณาธิการ, ผู้หญิงกับอำนาจที่จะแปรเปลี่ยน. หน้า 74. กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2537.

จรัญ โฆษณานันท์. นิติปรัชญา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

จอห์น ครอว์ฟอร์ด, เอกสารครอว์ฟอร์ด, แปลโดย ไพโรจน์ เกษแม่นกิจ, (นครหลวง: กรมศิลปากร, 2515), หน้า 131.

จอห์น เบาริง. ราชอาณาจักรและราษฎรสยาม 1. แปลโดย อนันต์ ศรีอุดม

จักรกฤษณ์ กาญจนศุขย์. การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลโดยกฎหมาย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

จันทร์ฉาย ภัคธิดคม. ประวัติศาสตร์ยุโรป 2 ประมาณ ค.ศ. 1450 ถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

จาตุรงค์ รอดกำเนิด. แนวความคิดทางกฎหมายปกครองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2549.

จำ ทองคำวรรณ. คำอ่านศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช.ศิลาจารึกสุโขทัย หลักที่ 1.กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า 336.

เฉลิม จันปฐมพงศ์ ทรงวิทย์ แก้วศรี,อินทิรา บุญยาทร,ประเทือง เกาจี่ และวันทนีย์ ไทยโพธิ์ศรี,
ประวัติศาสตร์สังคมไทย. พิมพ์ที่ชัยศิริการพิมพ์: สำนักพิมพ์เสถียรไทย, 2520.

ชัย เรื่องศิลป์. "ประวัติศาสตร์ไทย สมัย พ.ศ.2353 – 2453 ด้านสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศิล
ปาบรรณาการ, 2545.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และชัตติยา กรรณสูต. การเมืองการปกครองไทย พ.ศ.2411-2477. กรุงเทพฯ:
บรรณกิจ, 2523.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2547.

ไชยันต์ ไชยพร. ผู้หญิงกับความรู้: ว่าด้วยวาทกรรมแห่งอุปสรรคของความรักระหว่างไซเพียกับไซเพีย. ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

มอง แบบติสต์ ปาลเลอกัวซ์. "บันทึกเรื่องมิสซังแห่งกรุงสยาม". แปลโดย เพียงฤทัย วาสบุญมา. กรมศิลปากรจัดพิมพ์เผยแพร่, 2524.

ฉัง-บัปติสต์ ปาลเลอกัวซ์. เล่าเรื่องกรุงสยาม. แปลโดย สันต์ ท โกมลบุตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2515.

ณรงค์ เส็งประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2539.

दनัย ไชยโยธา. "ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์". พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2546.

ดุสิตภาคพจนกิจ เล่ม 5 วันที่ 16,23 ธันวาคม และ 1 มกราคม ร.ศ.123 (แผ่นที่ 179,180 และ 181)

เดช บุญนาค. "ประมวลเหตุการณ์สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของไทยระหว่าง พ.ศ. 2367-พ.ศ.2459". ใน ชุมนุมทางวิชาการ บทเรียนจากการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา, ภาวดี มหาจันทร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กรม, 2517.

ทองซีมายู ทองใหญ่. ปาฐกถาประวัติศาสตร์ประเทศกรีก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพบรรณาการ, 2481.

ตีวรรณ คุ่มโห. พระราชประวัติ พระมหากษัตริย์ 9 รัชกาล.
http://www.rakbankerd.com/01_jam/thaiinfo/country_info/index.html?topic_id=261&db_file. เข้าถึงฐานข้อมูลเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2551.

ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ. ชื่อทาสสมัยราชกาลที่ ๕๔. ศิลปวัฒนธรรม : หน้า 96.

ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ. แนวพระราชดำริ เรื่อง ทาสและเสรีภาพของรัชกาลที่ ๔. ศิลปวัฒนธรรม : หน้า 89.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. กฎหมายกับการจ้อราชฎ์บังหลวง, สิทธิในศิลปกรรมของศิลปิน, สิทธิของสตรีในกฎหมายไทย. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2510.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. สิทธิของสตรีในกฎหมายไทย. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2510.

ธีรนนท์ ไกรนิธิสม. “บทบาทรัฐสภาไทยในการตรากฎหมาย : ศึกษารัฐสภาไทย ภายใต้ระบอบอบมาตยาธิปไตย ในช่วงปี พ.ศ. 2487-2500”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

นคร พันธุ์ณรงค์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.

นคร พันธุ์ณรงค์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิษเนศ, 2526.

นางเยาว์ จิตตะปุตตะ. “บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการเมืองการปกครองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว” ใน การเมือง – การปกครองสมัยใหม่: รวมงานวิจัยทางประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์. หน้า 146, อ้างถึงใน ภารดี มหาขันธ์, ประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่. อมรรการพิมพ์, 2526.

นพนิติ สุริยะะ. สิทธิมนุษยชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2537.

นพรัตน์ วงศ์กลุฑ. โฆษณาทางโทรทัศน์กับบทบาทและสถานภาพของสตรีไทย. ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารและสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

นวัตน์ ประสิทธิ์พรกุล. ปัญหาผู้ทรงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ 2540. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

น้ำเงิน บุญเยี่ยม. ประวัติศาสตร์ยุโรปสมัยใหม่ ค.ศ.1789-1914. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

นิโกลาส์ แชรแวงส, ประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม : ในแผ่นดิน
สมเด็จพระนารายณ์มหาราช, แปลโดย สันต์ ท.โกมลบุตร. พระนคร: ก้าวหน้า, 2506.

เนติบัณฑิตยสภา. กฎหมายครอบครัวมรดกเก่าและใหม่. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพิทยา, 2504
บวร ประพฤติดี, ทิพาพร พิมพ์สุทธิ และเฉลิมพล ศรีหงส์. สตรีไทย บทบาทในการเป็นผู้นำ
ทางการบริหาร. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. คำอธิบายกฎหมายมหาชนเล่ม 3 ที่มาและนิติวิธี. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ แก้วไขโดยมานิตย์ จุมปา. กฎหมายมหาชนเล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
วิญญูชน, 2547.

บุญยงค์ เกศเทศ. สถานภาพสตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2532.

ป.ก.ศ.20, หน้า 24-26.

ป.ก.ร. 1/1. พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน 4-5. หน้า 179-181.

ประชุมกฎหมายรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2394 – 2404. ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระมหาโพธิวงศา
จารย์อิทธิโชคเถระ, 2511.

ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 ภาค 2 ประกาศปีขาล พ.ศ. 2497 ปีเถาะ 2398. พระนคร : โรงพิมพ์
โสภณพิพรรฒธนากร, 2465. (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสมรรัตนสิริเชษฐ. โปรดให้
พิมพ์ เมื่อปีจอ 2465)

ประพัฒน์ ตรีณรงค์. ชีวิตและงานของอศิวพานู (พระมหาธีรราชเจ้า). พระนคร: วัฒนาพานิช,
2506.

ประยูทธ สิทธิพันธ์. ราชสำนักไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์ คลังวิทยา, 2505.

ประยูทธ สิทธิพันธ์. พระมหาธีรราชเจ้า. กรุงเทพฯ: สยาม, 2515.

ปราณี ศิริจันทร์พันธ์. ประวัติศาสตร์อังกฤษสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

ปรีชา ช่างขวัญยืน. สตรีในคัมภีร์ตะวันออก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษร
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปี 2541.

ปรีชา ศรีวัลย์. ประวัติศาสตร์สากล สมัยโบราณ สมัยกลาง สมัยใหม่ และโลกปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่
3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2546.

ปรีดี เกษมทรัพย์. นิติปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2541.

ปิยนาด บุนนาค และมรรยาท กิจสุวรรณ. การวิเคราะห์ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมไทยใน
สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.2325-2394): ระบบเครือญาติ การแต่งงานและครอบครัว.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

พรพีโล ถมั่งรักษัสส์ตว์. สิทธิสตรี : ความยุติธรรมและความเสมอภาค. 2531.

พรเพ็ญ อันตระกูล. "การใช้จ่ายแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2453 - 2468". ใน ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยจนถึงพ.ศ.2484 ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และสมภพ มานะรังสรรค์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.

พรภิรมณ์ (เอี่ยมธรรม) เชียงกุล. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่ เล่ม 1(2475 - 2524). พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2535.

พรรณศรี วิชากรกุล. วิวัฒนาการการศึกษาของหญิงไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2499.

พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์. เจ้าชีวิต. หน้า 512, อ้างถึงใน ภารดี มหาขันธ์, ประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่, อมรการพิมพ์, 2526.

พระมหารธรรมราชาลิไท. ไตรภูมิพระร่วง. (โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา ธนบุรี), หน้า 137. อ้างถึงใน พิรุณา ติงศภักดิ์. ผู้หญิง สังคมและกฎหมายครอบครัว ศึกษากรณีการหย่า, วารสารนิติศาสตร์ 14,1(2527),1-18.

พระราชหัตถเลขาทรงสั่งราชการในรัชกาลที่ 5 และ 6 กับเรื่องประกอบ, ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้พิมพ์พระราชทานในงานพระราชทานเพลิงศพจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, มีนาคม 2507, หน้า 276 - 302.

พระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงพระยารัษฎานุประดิษฐ์ ลงวันที่ 21 เม.ย. ร.ศ.131 (พ.ศ.2455). อ้างถึงใน สุรีย์ ทรัพย์สุนทร, "พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับแนวพระราชดำริทางด้านพระพุทธศาสนาต่อการดำเนินการปกครองประเทศ". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอักษรศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

พระไอยการอาญาหลวง. กฎหมายตราสามดวง เล่ม 2. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของครุสภา 2515.

เพ็ญศรี ภูมิถาวร, ทวี ทวีวาร และมยุรี เจริญ. อารยธรรมโลก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

ภวิกา ไชยดวง. การจำกัดเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ภัสสร ลิมานนท์. บทบาทเพศ สถานภาพสตรี กับการพัฒนา. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2544.

ภูธร ภูมะธน และสมชาย หลังหมอยา. สะพาน: รวมบทความทางประวัติศาสตร์. การจัดระเบียบการออกโฉนดที่ดินแบบใหม่ ตามประกาศออกโฉนดที่ดิน ร.ศ.๑๒๐(พ.ศ.๒๔๔๔) และแก้ไขเพิ่มเติมเป็นพระราชบัญญัติที่ดิน ร.ศ.๑๒๗(พ.ศ.๒๔๕๑). หน้า 197. พิมพ์ครั้งที่ 1, 2520

มยุรี เจริญ. ประวัติศาสตร์ยุโรป 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

ปิ่น พิมพ์ยางกูรและอังคณา นันทิทธิพาวรรณ บรรณาธิการ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช . เอกสารการสอนชุดวิชาประวัติศาสตร์ไทย หน่วยที่ 1 – 8. พิมพ์ครั้งที่ 1. พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ร.แลงการ์ด. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ร.แลงการ์ด. ประวัติศาสตร์กฎหมาย กฎหมายตราสามดวง (บางลักษณะเฉพาะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.

ร.แลงกาต์กับไทยศึกษา. แปลจาก R.Lingat, La prevue dans l'ancien droit siamois, Extrait des Recueils de la Societe Jean Bodin, Tome XVIII : La Preuve (Bruxelles, Les Editions de la Librairie Encyclopedique, 1964)

รวมพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4, 2547.
ระพินท ทองระอา. นักประพันธ์สตรี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

รามจิตติ (นามแฝง). หัวใจชายหนุ่ม. รวบรวมจากหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิต, หน้า 46 – 47.

รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข. สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาปกครอง รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ลักษณะวัตต์ ปาละรัตน์. สตรีในมุมมองของพุทธปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ลาดูแบร์. จดหมายเหตุ ลา ดูแบร์ : ราชอาณาจักรสยาม. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : ศรีปัญญา, 2548.

ลำพวรรณ น่วมบุญลือ. สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ ภาคประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ลิขิต ธีรเวคิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

ล้นจี่ หะวานนท์. การศึกษากับสังคมไทยก่อนสมัยปฏิรูปการศึกษา : วิเคราะห์จากศิลาจารึกหลักที่ 1 และกฎหมายตรา 3 ดวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

- เลิศชาย ศิริชัย. "บทบาทหญิงชายกับการพัฒนา : บนเส้นทางขบวนการประชาสังคม," ใน ขบวนการประชาสังคมไทย ; ความเคลื่อนไหวภาคพลเมืองอนุชาติ พวงสำลี และกฤตยา อาชวนิจกุล บรรณาธิการ. นครปฐม : โครงการวิจัยและพัฒนาประชาสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- แลงการ์ด โรแบร์ต. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2526.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538.
- วันทนีย์ วาสิกะลิน. สังคมสงเคราะห์แนวสตรีนิยม ทฤษฎีและการปฏิบัติงาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. สตรีนิยม ขบวนการอุดมคติแห่งศตวรรษที่ 20. โครงการจัดพิมพ์คืบไป, 2545.
- วิชัย ต้นศิริ. รัฐธรรมนูญประเทศตะวันตกและไทย กรณีศึกษาประวัติศาสตร์และกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2540.
- วิทยา สุจริตนารักษ์และคณะ. ส.306 ประเทศของเรา 4. (2537).
- วิษณุ เครืองาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2530.
- วีรพงษ์ บุญญภาส. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์กฎหมายสากล ชั้นปีที่ 4. ชุดที่ 1.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. "แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาของไทยจากสุโขทัยจนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475". สังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับวิชาการ. มกราคม – มีนาคม 2519, : 216.

ศฤงคาร พันธุ์พงศ์. ประวัติศาสตร์ยุโรป 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. วารสารธรรมศาสตร์, ปีที่ 6 เล่ม 1 (มิถุนายน – กันยายน 2519), อ้างถึงใน ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยจนถึง พ.ศ.2484.

สงบ สุริยรินทร์. เทียนวรรณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: สุริยรินทร์, 2510.

สนั่น เมืองวงษ์. ประวัติศาสตร์ไทยตอนที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา : โครงการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2524.

สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. สตรีไทย. จัดพิมพ์เนื่องในปีสตรีระหว่างประเทศ, 2518. (มปท).

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเรียบเรียงจากคำสอนของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช พ.ศ. 2516. บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

สมยศ เชื้อไทย. ความรู้ันตีปรัชญาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2545.

สมร นิตินันท์ประภาส. คำบรรยายวิชาอารยธรรมอเมริกัน. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2512.

สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. เครื่องหมายแห่งความรุ่งเรือง คือ สภาพแห่งสตรี. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2535.

สังข์ พันโนทัย. ฐานะของสตรีไทยแต่โบราณถึงปัจจุบันกาล. พิมพ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณพ่อทิพย์ ถิตย์สงวน, 2516.

สุขุม ธีรวัฒน์. อ้างอิงใน สตรีไทยใน 2000 ปี. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมสตรีแห่งประเทศไทย, 2530.

สุนทร ณ รัชสี. ชีวิตไทยหลายรส. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรบริการ, 2509.

สุนันทา นิตยจินต์. การศึกษาของสตรีไทยระหว่างพุทธศักราช 2411 ถึง 2475. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม : ครอบครัว : ศาสนา : ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และ กรรณิกา จรรย์แสง. ร. แลงการ์ด กับไทยศึกษา : รวมบทความแปลและบทความศึกษาผลงาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: ศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยฝรั่งเศส-ไทยศึกษา, 2548.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และกรรณิกา จรรย์แสง,บรรณานิการ. ร. แลงการ์ด กับไทยศึกษา : รวมบทความแปล และบทความศึกษาผลงาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: ศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยฝรั่งเศส-ไทยศึกษา, 2548.

สุรีย์ พงษ์จันทร์. ประวัติศาสตร์ยุโรปคริสต์ศตวรรษที่ 15-18 เล่ม 1. พิษณุโลก : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก, 2522.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. เป้าหมายของการศึกษา. ใน วรรณไวทยาภรณ์. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

สุวรรณ สัจจวีรวรรณ และคนอื่น ๆ. อารยธรรมตะวันออกและตะวันตก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ์ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 27 กฎหมาย พ.ศ.2457. พิมพ์ครั้งที่ 1, 2476.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 34 กฎหมาย พ.ศ.2464.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 38 กฎหมาย พ.ศ.2468.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 40 กฎหมาย พ.ศ.2470.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 41 กฎหมาย พ.ศ.2471.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 42 กฎหมาย พ.ศ.2472.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 43 กฎหมาย พ.ศ.2473.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 44 กฎหมาย พ.ศ.2474.

เสถียร ลายลักษณ์, บุญเรือง นาคนพคุณ, บุญธรรม ศิริฤทธิ และสำราญ เกตวรรัตน์. ประชุม
กฎหมายประจำศก เล่ม 45 กฎหมาย พ.ศ.2475.

ไฉว วัฒนเศรษฐ์. เกียรติคุณพระมงกุฎเกล้าฯ กษัตริย์นักปราชญ์ของชาติไทย. พระนคร : โรงพิมพ์
วัฒนาพานิช, 2500.

หยุด แสงอุทัย. คำบรรยายกฎหมายรัฐธรรมนูญ. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2512.
- หลุยส์ คูปลาตร์. สถานะของหญิงมีสามีในประเทศไทย. แปลโดย ไพโรจน์ กัมพูสิริ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- อภิชัย น้อยอุ้นแสง. สถานภาพทางกฎหมายของสตรีในสังคมล้านนา พ.ศ.1839-2442 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- อมรสิริ สันต์สุรติกุล และจิริติ ติงศภัทย์. "Feminism...จากก้าวแรกจนถึงวันนี้...". สตรีทัศน์ 3,1 (สิงหาคม - ตุลาคม) : อ้างถึงใน ลักษณะวัด เจริญพงศ์. ปรัชญาภาวะสตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- อัษฎลี สุสายัณห์. ไพร่สมัย ร.5 : ความเปลี่ยนแปลงของระบบไพร่และผลกระทบต่อสังคมไทย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2546.
- อัธยา โกมลกาญจน. ประวัติศาสตร์กรีก โรมัน. นครหลวงฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.
- อัธยา โกมลกาญจน, คณาธิป ชันธพิน และชัยวัฒน์ ถาวรธนาสาร. อารยธรรมตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์. การประชุมวิชาการประจำปี 2536 ของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย 10-11 ธันวาคม 2536, หน้า 58. อ้างอิงในบวรศักดิ์ อุวรรณโณ, หนังสือประกอบการเรียนทฤษฎีกฎหมายมหาชน.
- อุกฤษ มงคลนาวิน. ประวัติศาสตร์กฎหมายสากล. พระนคร : บริษัทพิมพ์จำกัด (แผนกการพิมพ์), 2513.

Michel Miaille. Une Introduction critique au droit, Francois Maspero. Paris 1976 p.75, อ้างถึงใน พิรุณา ดิงศภทิพย์. ผู้หญิง สังคมและกฎหมายครอบครัว ศึกษากรณีการหย่า, วารสาร นิติศาสตร์ 14,1(2527),1-18.

Palmer. The Penguin Dictionary of modern history. pp.274-275, อ้างถึงในศฤงคาร พันธุ์พงศ์. ประวัติศาสตร์ยุโรป 2. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

Sandra M.Gilbert and Susan Gubar. The Norton Anthology of Literature by Women: The Tradition in English. New York: W.W.Norton & Company, 1985: 171. อ้างถึงใน ระพีพร ทองระอา. นักประพันธ์สตรี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

Syamananda. op.cit.,p.171 อ้างถึงใน วิไลเลขา บุรณศิริ, ศิวพร สุนทรวิภาต และสิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร, คำบรรยายประวัติศาสตร์ไทย 2,กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

ภาษาอังกฤษ

Eleanor Flexner. "Women suffrage" The New Book of knowledge. New York: Grolier Incorporated,1970.

R.T. Jangam. Principle of Political Science. Bombay: Somiya, 1971.

Sir Alfred Denning. The Changing Law. London: Stevens and Sons,1953.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพนารัตน์ มาศขมมาตล เกิดเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2524 ที่จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2546 และปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพนายความ จากสภานายความรุ่นที่ 21 ในปีการศึกษา 2546

